

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
 Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
 Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MHALIK SANDOR.

Előfizetési árak:
 Egész évre: 8 korona | Negyed évre 2 korona.
 Fél évre: 4 " | Egyes szám 20 fillér.
 Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
 Nyitvatartás soronként 30 fillér.

A hazafias liga.

A magyar ifjak honfíúi felbuzdulásának egyik jelentős eredménye a „Hazafias liga“, a melynek a magyar kereskedelem és ipar pártolásának gyakorlati megvalósítása tárgyában március hó 26-án tartott értekezletén hozott határozata nagy befolyással lehet iparunk fejlesztésére, ha ugyan a liga felbuzdulása nem lesz szalmaláng, hanem komoly és maradandó jellegű törekvés.

A fontos értekezleten Kaas Albert báró elnökölt, a ki átadván Prónay György bárónak a szót, ez a következő határozati javaslatot nyújtotta be, melyet egyhangulag el is fogadtak:

Határozati javaslat. Határozza el a tisztelt értekezlet, a magyar ipar és kereskedelem érdekében és az osztrák ipartermékek kiküszöbölése céljából a következőket:

1. A liga tagjai minden egyes rendelés vagy vásárlás alkalmával győződjenek meg, hogy az áru magyar ipartermék-e vagy legalább nem osztrák készítmény. E célból megvizsgálandó az árun látható védőjegy, vagy ha azzal nincs ellátva, elkérendő a kereskedőtől, vagy iparostól a rendelőkönyv,

vagy a faktura. Az olyan árut, melyről köztudomású, hogy Ausztriában készült, kiméltlenül utasítsuk vissza.

2. A liga intézzen nyílt fölhívást a magyar kereskedőkhöz és iparosokhoz, hogy minél számosabban lépjenek be a ligába, mert ezáltal legalább némi biztosítékot nyerünk arra, hogy a belépett kereskedők és iparosok óvakodni fognak az osztrák iparcikkek elárúsításától.

3. A hazafias liga lépjen érintkezésbe a magyarországi gyárakkal s nagyobb ipartelepekkel és vállalatokkal s szólítsa föl azokat, hogy közöljék ama kereskedőknek és iparosoknak névsorát, a kik e magyar gyárakból szerzik be szükségleteiket. Legajánlatosabb volna, ha a magyar gyárosok és iparvállalkozók egyöntetű megállapodással készítenének egy címjegyzéket, a melyet a közönség rendelkezésére bocsátanának. A kereskedők és iparosok tartsak maguknál ezt a jegyzéket, hogy kívánatra mindenkor megtekinthető legyen.

4. A hazafias liga vessen különös súlyt arra, hogy a kisipar, különösen a magyar háziipar minél hathatósabb támogatásban részesüljön. E célból lépjen a liga érintkezésbe a vidéken már

eddig megalakult védő-egyesületekkel s hasson oda, hogy minél több ily védő-egyesület alakuljon.

5. Kérésse meg a liga lehetőleg személyes érintkezés útján az iskolákat, egyesületeket, pénzintézeteket, hivatalokat stb., hogy irodai szerekül csakis magyar ipartermékeket használjanak.

6. Hasson oda a liga, hogy a Magyar Védő Egyesület által szerkesztett s rövid idő múlva megjelenő cím-tár, a mely a magyar cikketek árusító kereskedők teljes névjegyzékét tartalmazza, minél szélesebb körben elterjedjen, s kötelezzük a kereskedőket arra, hogy ez a cím-tár a vevőközönség által mindenkor megtekinthető legyen. Hívjuk föl tagjaink figyelmét Magyar Védő Egyesület által minden magyar áruira alkalmazandó védjegyre s a honi ipart árusító kereskedők kirakatában elhelyezett védőtáblára.

7. Ha a liga valamelyik tagja azt tapasztalja, hogy a kereskedő magyar cégér alatt osztrák ipart árusít, tartsa kötelességének e körülményt azonnal bejelenteni a Magyar Védő Egyesületnek, a mely az ilyen magáról megfélemedezett kereskedő ellen megteszi majd a megtorló lépéseket.

TARCA.

Orsova ápr. 30-án.

(Egy 17 esztendőös kisleány elmékedései.)

Az „Orsovai Hírlap“ eredeti tárcája.

Én nagyon haragszom a mai képviselő választásra. Tessék, amerre csak nézek, mindenütt üresség, mindenütt pusztaság . . . olyan a falu, mint az ország lehetett Bosznia okkupációja alkalmával, mikor az nóta keletkezett:

: Maradt itthon kettő, három . . .

Bizony nekünk is nagyon beborúlt! És ez a bosszantó állapot már 29-én kezdődött. Oly örömmel vártam azt a vasárnapot s az alulról érkező hajót, mert hát egy kis szenelő-kirándulást tervezünk. Minden klappolt; az idő szép volt; mi oly nagyon számítottunk arra a felséges sétára, amit majd a szenelő-állomástól a városig a jegenyés fasorban megteszünk, . . . még a hold se sütött. — S tessék, a midőn már indulni akart a hajó, valami baka szörnyen kurtólni kezdett, mire gavallérjaink úgy elrohantak, hogy olyan futást még Königréc se látott. Azt mondták, hogy „riadót“ fújtak. Valami nagyon fontos lehet ez, mert egy őrmester úgy megriadt, hogy a feleségét a faképnél hagyta az utca közepén . . . Ezek után nagyon kiábrándultam a gavallértjaimból. Hogy is ne, mikor egy kürt bömbölése őket annyira megtudja riasztani . . . nekik az több, mint az én mosolyom, ragyogó két

szemem, fülemilehangom. Így hát egyedül rándultunk ki, egyedül sétáltunk be. Pedig oly kellemetlen volt az út, mert a hold nem világított, s a lámpák — mint a hogy az Orsován szokás — nem égtek.

Hazajövet a Juci szobalányunk is sírva panaszkodott, hogy mily csufság esett meg vele. A sörházban ott hagyta a káplárja; elrohant . . . s még a sört is neki kellett kifizetni. O ugyan csak egy pohárral ivott, de a káplárja héttel! Azok a leányok, akiknek civil a szeretőjük, nagyon kikacagták.

De bezzeg ma reggel ők se kacagnak, elmentek a civilek is, a katonák is követválasztásra. Az egész városban nincs férfi . . . sőt az egész járásban sincs, mind Karánsebesre ment. — De jó volna most ott! . . . Furesa is, hogy ilyen látványosságokból az asszony-népet kizárják, hisz ezzel csinálják a feminista mozgalmat, s én csak a mai napon érzem, hogy voltaképen én is feminista vagyok, s csatlakozom azokhoz, akik az általános választói jogot a nőkre is ki akarják terjeszteni. — Vajjon én a jelen alkalommal kire szavaznék?

Ime, itt van a Burdia jelvénye, fehér ovál karton, rajta ő maga . . . Itt a Szirbu jelvénye, piros cédulán a jelölt arcképevel. Már most melyikre szavaznék? — Nehéz a választás! Azt mondták mindkettő nő! Hát ez nagy baj!! De talán mégis Burdiára, mert a bapusza éppen olyanformán kunkorodik fölfele, mint a Jaj! majd kimondtam a nevét! Elárultam volna magam.

— Majdha nekünk nőknak meg lesz a szavazati jogunk, mi jobban fogunk jelölni. Nekem már most meg van a jelöltem.

A jelöltemről eszembe jut a mai esküvő! Na hát én nem tenném esküvőmet olyan napra, amelyen Karánsebesen képviselőt választanak. Képzeli, az egész lakodalmasnép között csupán egyetlen egy férfi volt: a vőlegény. Asszony-asszonyal ment a kocsikon.

Nóde ez még semmi, hanem azt hallom, hogy Karánsebesen hevesen folyván a két párt között a küzdelem, távirati uton az egész járásból beidéztek az otthon maradt 1—2 választó-férfit. A vőlegényt éjjel 1/2-kor zörgették föl, s 3-kor már vitték a gyorsvonattal a küzdelem színhelyére.

No hát az igazán borzasztó állapot. A zuhany nem hathat iszonyúbban! Én a felvilágért nem esküszöm képviselő-választáskor; az kellene még csak, hogy alig 6 órai együttlét után már szalmazöveg legyenek.

Szeretnék bosszút állani a férfiakon. Szeretném, hogy csupán a nők menjenek választásokra, a férfiak maradjanak itthon, hadd unatkozzanak nélkülünk úgy, mint mi ma! — Azaz pardon! nem volna ez se jó, hisz akkor is csak ott volnánk, ahol most. Férfiak nélkül!

Nem, így nem volna helyes, hanem legyen a nőknak is választójoguk, mert így a nők a férfikkal együtt maradhatnak és nem unatkoznak, mert nincs borzasztóbb az unalomnál, azért éljen a feminizmus!

8. A mennyire lehetséges, igyekezzünk a hazafias magyar sajtót rábírní, hogy lapjai hasábjain minél ritkábban adjon helyet az osztrák ipari termékek hirdetéseinek.

9. Intézzünk fölhívást a lapok útján a magyar kereskedőkhöz és iparosokhoz, tájékoztassuk őket céljainkról és szólítsuk fel őket a ligába való belépésre.

Selyemtenyésztésünk 1905.

Orsova községben 1905. évben a szokásos esonkítás után közterületeken és közutak mellett 36 darab lombszedésre alkalmas szederfa állt rendelkezésre a selyemtenyésztőknek. Esett egy selyemtenyésztőre átlag 3 drb. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük, hogy 10 selyemtenyésztő 275 kgr. gubót termelt és 484 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 48 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 111 koronára rúgott. A selyemtenyésztés megkezdése óta 15,478 koronát fizettünk ki a községben.

Az országos selyemt. felügyelőség kiosztott részint a községnek, részint a községben lakó magánfeleknek 1905-ben 400 drb. kiültetésre alkalmas szederfát; 31,000 drb. 2—3 éves szederfacsemetét. Működése óta pedig kiosztott a községben 400 darab kiültetésre alkalmas szederfát; 118,684 drb. 2—3 éves szederfacsemetét.

Ez évben a községi faiskolából kiültettek 160 drb. szederfát. Kiültettek ezenkívül közterekre és közutak mellé 200 drb. másnemű fát, dacára annak, hogy fentebb kimutattuk, milyen nagy mértékben veszi hasznát a szegény ember éppen a szederfának.

Orsova községben a selyemtenyésztők száma 16-ról 10-re szállt le. Az átlagos kereset 32 K-ról 48-K-ra emelkedett. A legmagasabb kereset 111 K. 86 f. volt. Ezt Horváth Róza kapta. Hogy az idén kevesebben tenyésztettek, annak egyedüli oka a nagymérvű lombhiány, mert csak 3 drb. fa jutott egy tenyésztőre, pedig több mint még egyszer ennyire volna szükség, hogy kedvező gubótermés legyen. A szegény tenyésztők kénytelenek voltak a lombot egyesektől pénzért venni. Igen célszerű volna egy szedreskert létesítése. Ha e célra a község területtel nem rendelkeznek, akkor forduljon kérelemmel a m. k. kincstárhoz, hogy az úgynevezett semleges területet, mely kb. 14 hold, a tulajdonjog fenntartása mellett engedné meg szederfával beültetni. Köszönettel vettük, hogy az idén 160 drb. szederfát ültettek ki, de sem karóval, sem tüskével nem látták el. Jövőre minden szederfát lássanak el karóval és tüskével és gondolják jól, hogy azok megöröndése és továbbfejlődése biztosítva legyen.

E községben szederfarongás esete is fordult elő, de a tettes nem volt kipuhatolható. Kérjük az előljárást, hogy ily esetekben szíveskedjék a vizsgálatot erélyesen megejteni és a tettest a törvény kérielhetetlen szigorával sújtani. Nem tudjuk eléggé ajánlani Bozovics és számos más községnek azon nagy gyakorlati értékkel bíró intézkedését, hogy a tenyésztés ideje alatt ellenőriztesse a lombszedést. Egyedül ez uton érhető el, hogy a tenyésztők

nem pazarolják a lombot, kiméletesen bánanak a fákkal és a szabad lombszedésben senki által meg nem akadályoztatnak. Köszönettel adózunk Andrea Ignác bíró faiskolakezelőnek, a faiskola kitűző állapotban tartásáért. Itt is tartott az orsz. s. t. felügyelőség egy szakembere a selyemtenyésztésről vett képekkel előadást, melyet 40-en hallgattak nagy figyelemmel. Az előadás hasznának érvényesülését látjuk abból, hogy az átlagos kereset, dacára a nagymérvű lombhiánynak, 32 K-ról 48 K-ra, a legmagasabb kereset pedig 93 K-ról 111 K. 86 f.-re emelkedett. Ez csak úgy volt elérhető, hogy a tenyésztők a hernyók nevelése körül a látottak és hallottak szerint jártak el. Ezúttal is meleg köszönetünket nyilváníthatunk a magas m. kir. kincstárnak, hogy szederfatenyésztési célra 6½ hold területet szíves volt átengedni az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek. A faiskola létesítése óta teljesen ingyen kiosztottak belőle 22,077 drb. kiültetésre alkalmas szederfát. Jelenleg 36,443 drb. átiskolázott csemete van a faiskolában.

Képviselőválasztás Karánsebesen.

Ápr. 30-án erős küzdelmek között folyt le a képviselőválasztás, amely kitűnik abból, hogy az esupán május 1-én d. e. 10 órakor ért véget. Burdia Szilárd alkotmány pártival szemben állott a nemzetiségi dr. Szirbu János. A küzdelem Burdia Szilárd győzelmével végződött, akit 2307 szavazattal Szirbu 2071 szavazatával szemben 233 szótöbbséggel megválasztott országgyűlési képviselőnek jelentettek ki.

Orsova e választási harcban derekasan kitett magáért; résztvett 295 választó, kik közül az első csoport a hétfő hajnali külön vonattal, a másik, kisebb rész pedig mint tartalék csapat, a keddi hajnali gyorsvonattal utazott Karánsebesre. Impozáns volt a hétfőn reggel 8 órakor érkezett mint egy 1800 választó bevonulása. A hatás még inkább emelkedett volna azonban, ha a választók községek szerint szép rendben sorakoztak volna fel. Mert bizony a rendezés sok kívánni valót hagyott fenn, világos jeléről annak, hogy a karánsebesiek éven át egyhangú választásokhoz voltak szokva.

Az első szavazatszedő bizottság helysége (Városház) sem volt e célra alkalmas mivel a már leszavazott választóknak a még nem szavazottak zárt tömegén kellett útát törniök, hogy a helységről távozhassanak, lévén esupán egy be- és kijárat. Mindezekre majd, e tapasztalatok után jobban ki fog terjedni a bizottság figyelme a legközelebbi választáskor.

Az orsovaiak közül esupán hatan (Calciunariu ügyvéd, Popovics esperes, Hențiu gör. kel. tanító, Kosztanics Miklós műlakatos, Mihók Pál kereskedő és dr. Popovics ügyvéd) szavaztak Szirbura, a többiek mind Burdiára.

Karánsebes a választás napján rendkívül érdekes, de egyúttal szomorú képet tárt a figyelmes szemlélő elé. Aklokot láthatott ott, bennök szomorú nyáját még szájalmasabb pásztorokkal.

Sokat kell még itt a népművelés munkálkodni. Sokat kell még fáradni azon, hogy a nép értelmi foka olyan

magasra emelkedjék, hogy minden ígéretés, fenyegetés, izgatás és presszió nélkül gyakorolja legmagasabb alkotmányos jogát.

Epizódokban — mind minden választás — ez is nagyon gazdag volt, s bizony egyik másik alkalommal nem tudtuk, kacagjunk-e, vagy szomorkodjunk. Így pl. megtörtént, hogy egy román paptól, aki a Burdia pártjából szavazópolgárokat akarta saját nyájába terelni, a Burdia pártheliek úgy a patakba zuhintották, hogy egy filléri hely rajta szárazon nem maradt. Ráadásul a csendőrség a hűvösre vitte száradni.

Egyébként, hogy komolyabb zavarás nem történt arról a csendőrség, sőt éjszaka a katonaság is gondoskodott.

A képviselőválasztások eredménye Krassó-Szörény vármegyében.

Vármegyénkben az ápr. 30-án lefolyt választások eredménye a következő:

1. *Bogdani kerületben*: megválasztott: *Brediceanu* Cajus nemzetiségi.
2. *A Faceti kerületben*: Dr. *Hajdu* Frigyes, függetlenségi.
3. *A Karánsebesiben*: *Burdia*, *Szilárd*, alkotmánypárti.
4. *A Lugosiban*: Dr. *Popovics* György esperes, nemzetiségi.
5. *A Nagyzorlencziben*: Dr. *Petrovics* István nemzetiségi.
6. *Az Oravicában*: *Brediceanu* Coriolán, nemzetiségi.
7. *A Szászabányaiban*: Dr. *Novák* Aurél nemzetiségi.

Ennélfogva a megye 7 ker. közül 5 választott nemzetiségi képviselőt, a kikkel szemben a magyar párt csak két kerületben tudott dominálni. E szomorú eredmény világos bizonyossága annak, hogy vármegyénkben a magyarság aránylag még igen kevés tért hódított. Nem akarunk rosz proféták lenni, de ezek után aligha meg nem érjük azt, hogy majd a második választásnál mind a 7 kerületben nemzetiségi lesz a győztes.

HIREK.

Személyi hír. Szentiványi Kálmán határszéli rendőrkapitány a napokban szemleutrá indult. Első sorban Petrozsénybe utazott és onnan a többi, az Orsovai kapitánysághoz tartozó kirendeltségek ügykezelését megvizsgálja.

Elöléptetések a honvédtisztkarban. *Dreiszlaml* Albert honvéd ezredorvos, törzsorvossá; *Nagy* Béla esendőrfőhadnagy századossá; *Artner* Rezső II. oszt. százados I. oszt. századossá; *Szirmay* László és *Izsépi* Aladár hadnagyok, főhadnagyokká nevezettek ki a májusi csillaghullás alkalmával. Gratulálunk.

Áthelyezés. *Kuntics* László honvéd százados Orsováról Gyulára helyeztetett át.

Eljegyzés Polgártársunk Heiduschka Nándor házában május 1-én örömmel volt. Legifjabb leánya Felice ugyanis jegyet váltott Rauscher László úrral. Örömmel és tiszta szívünkkel gratulálunk Heiduschka bácsinak és családjának a ki városunkban közbecsülésnek és közszeretnek örvend.

Haláleset. *Rokay* Károly m. kir. fővám-szedő Nagyváradon f. hó 1-én meghalt. Az elhunytban *Rokay* Imre

